

Belastingdienst

Werkinstructie Aandachtsgebied inkomsten en reisaftrek Belastingjaar 2023

Toezicht Particulieren

Versie 1.0 – Juni 2024

Colofon

Medewerkers Toezicht Particulieren
onder regie van
Landelijke Regie Particulieren (LRP)
in samenwerking met
Belastingdienst/IV/IBS IH
Team Communicatie & Invoering (Aanslag)

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

2 Rubrieken aandachtsgebied inkomsten & reisaftrek 3

3 Loon of uitkering Ziektewet en Pensioen, lijfrente of andere uitkering 4

3.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling 6

3.1.1 Stap 1 tot en met stap 5 6

3.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico 6

3.1.3 Meest voorkomende situaties bij een verschil in waarde 6

4 Reisaftrek openbaar vervoer 9

4.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling 11

4.1.1 Stap 1 tot en met stap 5 11

4.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico 11

5 Revisierente 13

5.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling 16

5.1.1 Stap 1 tot en met stap 5 16

5.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico 16

5.1.3 Stap 6a: Beoordeel of sprake is van een afkoop lijfrenteproduct 16

5.1.4 Stap 6b Bekijk de ingediende aangifte in 5.1.2i 17

5.1.5 Stap 6c: Beoordeel de aangegeven afkoopsom 17

5.1.6 Stap 6d: Beoordeel de saldomethode 18

5.1.7 Stap 6e: Bereken de saldomethode 20

5.1.8 Stap 6f: Beoordeel de kleine afkoop 21

5.1.9 Stap 6g: Beoordeel pre-Brede Herwaardering 21

5.1.10 Stap 6h: Beoordeel tegenbewijsregeling 22

5.1.11 Stap 6i: Percentage revisierente 22

Bijlage 1: Voorbeeld van de tegenbewijsregeling 23

1 Inleiding

Dit is de werkinstructie voor het aandachtsgebied 'Inkomsten die onder de loonheffingen vallen en reisaftrek' (hierna 'Inkomsten en reisaftrek'). Bij de werkinstructie horen de documenten:

- [Generieke procesplaat aanslagregeling](#)
- [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#)

Deze documenten zijn beschikbaar op Intranet, tabblad Werk – subsite [Inkomensheffing – Laag Werkstromen en Processen](#) – TZ NW Aanslagregeling, onderdeel [Generieke aanslagregeling niet-winst](#).

Stappenstructuur werkinstructie

De instructie bestaat uit verschillende stappen die je uitvoert als je een aangifte behandelt. De stappenstructuur is als volgt:

Stap(pen)	Doel en vindplaats
Stap 1 tot en met stap 5	De stappen beschrijven het ophalen en in behandeling nemen van een aangifte. Gebruik hiervoor de Generieke werkinstructie aanslagregeling .
Stap 6	Deze stap beschrijft de inhoudelijke beoordeling en de behandeling van de aangifte met het aandachtsgebied 'Inkomsten & reisaftrek' Gebruik hiervoor deze werkinstructie.
Stap 7 tot en met stap 12	De stappen beschrijven: - de communicatie met de belastingplichtige/gemachtigde - het vaststellen van een aangifte Gebruik hiervoor de Generieke werkinstructie aanslagregeling .

Coördinatie en beheer

Deze werkinstructie is geschreven aan de hand van de input van collega's die aan het betreffende werkproces werken. Het team Landelijke Regie Particulieren (LRP) coördineert de ontwikkeling van deze werkinstructie en beheert de centrale plaats waar de werkinstructies en procesplaten beschikbaar zijn. Heb je suggesties, opmerkingen of tips? Neem dan contact op via de [5.1.2i](#) [5.1.2i](#) [5.1.2i](#)

Applicaties en meer informatie

In deze werkinstructie vind je geen uitleg over hoe een applicatie werkt, bijvoorbeeld [5.1.2i](#) [5.1.2i](#) en [5.1.2i](#). Uitgangspunt is dat je weet hoe deze werken.

Informatie over de applicaties vind je op de site ICT Gebruikersondersteuning op Intranet, Servicepunt, ICT, ICT Gebruikersondersteuning.

Via het alfabet aan de rechterkant kun je zoeken naar de applicatie waarover je meer wilt weten.

Het aandachtsgebied inkomsten & reisaftrek is onderverdeeld in 7 rubrieken. Zie onderstaande tabel voor de rubrieken die onder dit aandachtsgebied vallen.

Rubrieknummer	Onderwerp per rubriek
12	Loon of uitkering Ziektewet
13	Pensioen, lijfrente of andere uitkering
14	Vrijgesteld inkomen functionele internationale organisatie
15	Buitenlands inkomen tegenwoordige dienstbetrekking
16	Buitenlands inkomen vroegere dienstbetrekking
17	Reisaftrek openbaar vervoer
42	In de loonheffing opgenomen arbeidskorting
49	Revisierente

Onderwerp nader toegelicht

In de volgende hoofdstukken wordt per onderwerp beschreven waar het precies om draait, met name in fiscaaltechnisch opzicht.

Inhoudelijke beoordeling en behandeling

Daarnaast is per onderwerp in de paragraaf 'Inhoudelijke beoordeling en behandeling' stap 6 beschreven, waarin staat hoe je de aangifte inhoudelijk moet beoordelen. Uiteraard is deze beschrijving niet uitputtend. Mocht je een uitzondering in behandeling hebben, dan kan het nodig zijn om op je kantoor meer vaktechnische kennis te zoeken.

Uitzonderingen in deze werkinstructie

In deze werkinstructie zijn het onderwerp en de inhoudelijke beoordeling en behandeling voor de rubrieken 'Loon of uitkering Ziektewet' en 'Pensioen, lijfrente of andere uitkering' in 1 hoofdstuk uitgewerkt.

In deze werkinstructie zijn de volgende rubrieken (nog) niet opgenomen:

- 14. Vrijgesteld inkomen functionele internationale organisatie
- 15. Buitenlands inkomen tegenwoordige dienstbetrekking
- 16. Buitenlands inkomen vroegere dienstbetrekking
- 40. In de loonheffing opgenomen arbeidskorting

Tip

Kijk ook op de intranetpagina van [Inkomensheffing](#) onder de laag 'Vakkennis' voor meer vaktechnische informatie. Raadpleeg [infozet](#) voor een toelichting op diverse uitworpredenen.

Loon of uitkering Ziektewet en Pensioen, lijfrente of andere uitkering

Loonbegrip

Voor de **inkomstenbelasting** wordt voor het loonbegrip (artikel 3.81 van de Wet inkomstenbelasting (IB) 2001) verwezen naar de loonbelasting. Loon is al hetgeen uit een dienstbetrekking of een vroegere dienstbetrekking wordt genoten, daaronder mede begrepen hetgeen wordt vergoed of verstrekt in het kader van de dienstbetrekking (artikel 10, lid 1, van de Wet op de loonbelasting (LB) 1964).

Genietingstijdstip en moment van aftrek

Het tijdstip waarop loon wordt genoten (artikel 3.146 van de Wet IB 2001) is, op grond van artikel 13a, lid 1, van de Wet LB 1964, het moment waarop het betaald of verrekend wordt, ter beschikking van de werknemer wordt gesteld, rentedragend dan wel vorderbaar en inbaar wordt. Over het jaar waarin het loon genoten wordt, moet het loon dan ook worden aangegeven voor de inkomstenbelasting. Als sprake is van negatief loon, kan dit in beginsel als negatief inkomen worden opgevoerd in de aangifte over het jaar waarin het bedrag daadwerkelijk is betaald. Raadpleeg de [internetsite voor situaties waarin geen sprake is van negatief inkomen](#).

Loon uit tegenwoordige dienstbetrekking

Bij loon uit tegenwoordige dienstbetrekking houdt het loon ten nauwste verband met bepaalde arbeid of in een bepaald tijdvak verrichte arbeid. Salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering, gratificaties, maar ook nabetalings in het geval van een beëindigde dienstbetrekking is loon uit tegenwoordige dienstbetrekking.

Postuum loon

Loon dat een overleden werknemer nog toekwam en dat wordt uitbetaald aan de erfgenamen, is voor hen belastbaar loon uit vroegere dienstbetrekking. Uitzondering hierop is de uitkering van levenslooptegoed van de overleden werknemer aan de erfgenamen. Dit vormt loon uit tegenwoordige dienstbetrekking van de overleden werknemer. Als hij bij het begin van het kalenderjaar 61 jaar of ouder was, vormt de uitkering loon uit vroegere dienstbetrekking van de overleden werknemer.

De inhoudingsplichtige kan ervoor kiezen om het postuum loon in de administratie te verwerken alsof hij het vóór het overlijden aan de werknemer heeft uitbetaald. Als de nabetaling in de jaaropgave van de overledene is opgenomen, kan de erfgenaam ervoor kiezen deze inkomsten aan te geven in de aangifte van de overledene of de inkomsten in zijn/haar aangifte te verwerken. Zie het besluit van de staatssecretaris van Financiën van [21 juni 2022](#). Zie ook paragraaf 17.2.7 van het [Handboek Loonheffingen 2023](#) (uitgave februari 2023, 2^e uitgave).

Loon uit vroegere dienstbetrekking

Loon uit vroegere dienstbetrekking is geen onmiddellijke tegenprestatie voor verrichte arbeid, maar vindt slechts meer in het algemeen zijn oorzaak in het voorheen verricht zijn van arbeid. Het heeft meestal te maken met een beëindigde dienstbetrekking. Het is dus geen vergoeding voor het werk zelf, maar iets wat de werknemer krijgt omdat hij vroeger heeft gewerkt. Een pensioenuitkering is een voorbeeld van loon uit vroegere dienstbetrekking. Er is ook een aantal inkomsten waaraan geen arbeidsverhouding ten grondslag ligt, maar die wel als loon uit vroegere dienstbetrekking geldt zoals: bepaalde lijfrente-uitkeringen, WIA-uitkeringen en AOW-uitkeringen.

Belang onderscheid loon uit tegenwoordige en vroegere dienstbetrekking

- Alleen wie loon uit tegenwoordige dienstbetrekking ontvangt, komt in aanmerking voor de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting (heffingskortingen).
- Bij loon uit vroegere dienstbetrekking is de reisaftrek niet van toepassing (met uitzondering van uitkeringen die op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten worden toegekend aan personen die werkzaam zijn op een sociale werkplaats, zie [hoofdstuk 4 Reisaftrek openbaar vervoer](#)).
- De premies, die verschuldigd zijn voor de sociale werknemersverzekeringen, worden in beginsel alleen geheven over loon uit tegenwoordige dienstbetrekking.

Let op!

Voor loon uit tegenwoordige dienstbetrekking geldt de witte tabel, voor loon uit vroegere dienstbetrekking de groene tabel.

Tip

Meer informatie over loon uit tegenwoordige of vroegere arbeid vind je in paragraaf 4.3 van het [Handboek Loonheffingen 2023](#) (uitgave februari 2023 2^e uitgave).

Voorbeelden van loon uit tegenwoordige arbeid

- Salaris, gratificatie, bonus, provisie, stagevergoedingen, vakantiegeld en dergelijke
- Premies voor werkaanvaarding (zie bijvoorbeeld de [rekenregels bijstand](#) (let op: 2022!))
- Als de dienstbetrekking is beëindigd: eventueel nabetaalde bedragen (bijvoorbeeld een bonus of vakantiegeld)
- Ziektebewetuitkeringen voor zover die betrekking hebben op de periode waarin de dienstbetrekking nog niet is beëindigd of voor zover die voortvloeien uit een vrijwillige verzekering. Indien reeds op 31 december 2019 recht bestond op een ziektebewetuitkering en deze uitkering loopt door in 2020 en eventueel daarna, blijft de ziektebewetuitkering loon uit tegenwoordige dienstbetrekking
- Uitkeringen op grond van de Wet arbeid en zorg en aanvullingen daarop door degene tot wie de werknemer in dienstbetrekking staat (bijvoorbeeld zwangerschaps-, bevallings- en calamiteitenverlof, uitkeringen voor de financiering loopbaanonderbreking, en eventuele aanvullingen hierop)
- Loon dat wordt doorbetaald door het UWV (bijvoorbeeld omdat een werkgever failliet is gegaan)

Voorbeelden van loon uit vroegere dienstbetrekking

- (Nabestaanden)Pensioen en wachtgeld
- VUT-, AOW-, Anw-, WW-, WAO-, WIA-, Waz-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen
- Uitkeringen Wet werk en bijstand (Wwb)
- Uitkeringen Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)
- Andere uitkeringen door arbeidsongeschiktheid en uitkeringen uit verplichte beroepspensioenregelingen
- Invaliditeitspensioen
- Schadeloosstellingen bij ontslag
- Partneralimentatie voor de belastingplichtige die via de Sociale Dienst is gekregen
- Bepaalde lijfrente-uitkeringen
- Bepaalde afkoopsommen van lijfrenten
- De afkoopsom van een pensioen
- De afkoopsom van een stamrecht

- Periodieke uitkeringen (en afkoopsommen daarvan) uit een verzekering die de belastingplichtige zelf heeft afgesloten voor invaliditeit, ziekte of een ongeval

3.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling

In deze paragraaf vind je de beschrijving van de inhoudelijke beoordeling en behandeling.

3.1.1 Stap 1 tot en met stap 5

Zie de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

3.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico

Allereerst beoordeel je of de aangifte zich leent voor [passend contact](#) met de belastingplichtige. Vervolgens vergelijk je de rubriek van het aandachtsgebied in de aangifte met onze informatie. Controleer ook of informatie van andere belastingjaren van belang is voor de aangifte die je behandelt.

Is het aannemelijk dat de informatie van de belastingplichtige juist is?

- Ja, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee en je hebt voldoende informatie, ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee en je hebt onvoldoende informatie, ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Hierna is beschreven welke situaties zich kunnen voordoen of welke vragen je moet beantwoorden om telkens te kunnen beoordelen of de informatie van de belastingplichtige wel of niet juist is.

3.1.3 Meest voorkomende situaties bij een verschil in waarde

Hierna staan de meest voorkomende situaties waarbij je een verschil in waarde moet beoordelen. Voor een aantal situaties word je doorverwezen naar een andere werkinstructie. De overige situaties worden telkens afgesloten met de conclusie dat de 5.1.2f óf onze informatie correct is. De stappen die je vervolgens moet zetten, sluiten aan bij de hierboven vermelde stappen.

Situatie A: Ontvangen jaaropgaven gelijk aan onze informatie, maar aangifte is hoger/lager

Uit de reactie van de belastingplichtige blijkt bijvoorbeeld dat hij of zij waarden of getallen verwisseld heeft. Voorbeelden hiervan zijn:

- De belastingplichtige heeft een typ- of schrijffout gemaakt.
- De werkgeversheffing Zorgverzekeringswet (Zvw) is onterecht aangegeven als loonheffingen.
- De loonheffingen van de partner zijn onterecht opgegeven of de loonheffingen van beide partners zijn onterecht bij elkaar geteld.
- De loonheffingen zijn onterecht verdeeld tussen de eigen aangifte en die van de fiscale partner.

In dergelijke gevallen kun je ervan uitgaan dat de informatie van de belastingplichtige niet juist is. Ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Situatie B: Onze gegevens zijn volgens de belastingplichtige niet correct, maar er is geen jaaropgave beschikbaar

Uit reactie van de belastingplichtige blijkt dat deze ervan uitgaat dat onze gegevens niet juist zijn, maar er kan geen jaaropgave worden overlegd. Gezien het feit dat wij andere gegevens hebben doorgekregen van de vermeende werkgever of uitkeringsinstantie en de belastingplichtige deze niet kan weerleggen, kun je ervan uitgaan dat de informatie van de belastingplichtige niet juist is. Ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Situatie C: Waarde(n) op jaaropgave(n) gelijk aan aangifte, maar anders (hoger of lager) dan de loon(heffingen) volgens onze informatie

De reactie van de belastingplichtige bevat jaaropgaven waarop waarden vermeld staan die gelijk zijn aan de aangifte, maar hoger of lager dan onze informatie. Kijk in onze systemen naar het belastingjaar voorafgaand aan het te behandelen jaar en het belastingjaar erna. Bij behandeling 2023 kijk je bijvoorbeeld naar het loon in 2022 en (indien raadpleegbaar) 2024. Als de loongegevens in deze jaren niet in verhouding zijn met de ontvangen jaaropgaven, dan kun je ervan uitgaan dat de informatie van de belastingplichtige niet juist is. Ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Situatie D: Er is sprake van een faillissement bij de werkgever van de belastingplichtige in het jaar van aangifte. Het aangegeven loon of de aangegeven loonheffingen wijken af van het loon en de loonheffingen volgens onze informatie

Uit de reactie van de belastingplichtige blijkt dat sprake is van een faillissement bij de werkgever of uitkeringsinstantie. De belastingplichtige moet dit aannemelijk maken. Als dit niet blijkt uit de ontvangen gegevens van de belastingplichtige, dan kun je ervan uitgaan dat de aangifte niet correct is. Ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Situatie E: Er is sprake van afkoop van een lijfrente

Beoordeel of sprake is van afkoop van een lijfrente. Dit is van belang om te kunnen bepalen of en in hoeverre revisierente moet worden berekend. Betreft het een (fictieve of echte) afkoop van een lijfrente, ga dan naar het onderwerp 'Revisierente' (rubriek 49) van deze werkinstructie en volg de daarin te nemen stappen. Daar is ook meer informatie te vinden over wanneer sprake is van een echte afkoop en een fictieve afkoop.

Situatie F: Er is sprake van een nabetaling

Uit de reactie van de belastingplichtige blijkt dat sprake is van een nabetaling van loon/uitkering en dat loon en loonheffingen volgens onze informatie daarom hoger zijn.

De inkomsten tellen mee in het jaar van uitbetalen (artikel 13a van de Wet LB 1964). Als de belastingplichtige aangeeft dat de loonheffingen in een ander belastingjaar zijn ingehouden, moeten nadere bewijsstukken worden opgevraagd. Denk hierbij aan bankafschriften of correspondentie tussen de werkgever/uitkeringsinstantie en de belastingplichtige. Als blijkt dat de nabetaling niet belast hoeft te worden in het jaar dat je beoordeelt, kun je ervan uitgaan dat de 5.1.2i juist is/zijn. Ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Let op!

Beoordeel of een ambtshalve herziening van een aanslag van een voorgaand jaar nodig is.

Situatie G: Er is sprake van negatief loon

Je kunt ervan uitgaan dat de 5.1.2i juist is/zijn, als uit bewijsstukken blijkt dat het bedrag is (terug)betaald in het jaar dat je beoordeelt. Bewijsstukken kunnen zijn:

- specificatie van het bedrag
 - correspondentie met de werkgever/uitkeringsinstantie, of
 - een beschikking over de terugbetaling van bedrag en betalingsbewijzen.
- Ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Let op!

Controleer bij terugbetaling van loon of een uitkering *wanneer* de terugbetaling is gedaan. Mocht de belastingplichtige in het jaar van terugbetaling nog steeds een inkomen/uitkering ontvangen van deze werkgever/uitkerende instantie dan is de terugbetaling waarschijnlijk al verwerkt in de jaaropgaaf. Er kan dan geen bedrag aan negatief loon worden meegenomen in de aangifte.

Situatie H: De saldomethode is toegepast

Een verschil in waarde tussen en de jaaropgave kan optreden in het geval dat de saldomethode in de aangifte is toegepast. De saldomethode mag in de aangifte inkomstenbelasting worden toegepast voor zover dat niet al in de loonheffingssfeer is gebeurd. Het verschil is dan het saldodeel dat niet in de heffing wordt betrokken. Het is dus van belang om te bepalen of de saldomethode al in de loonheffingssfeer is toegepast door middel van een saldoverklaring. In dat geval is al met het saldodeel rekening gehouden in de loonsfeer en zou hetgeen dat is aangegeven in de aangifte gelijk moeten zijn aan de jaaropgave Zie het kopje 'saldomethode en revisierente' in [hoofdstuk 5](#) van deze werkinstructie voor een meer uitgebreide uitleg.

Er kan recht bestaan op reisaftrek openbaar vervoer als:

- de belastingplichtige in loondienst werkzaam is en
- met het openbaar vervoer tussen de woning of verblijfplaats en de werkplek wordt gereisd. Onder bepaalde voorwaarden mag een vast bedrag worden afgetrokken van het inkomen.

Let op!

Personen die op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten een Wajong-uitkering genieten en werkzaam zijn op een sociale werkplaats kunnen in aanmerking komen voor de reisaftrek openbaar vervoer mits aan de voorwaarden is voldaan.

Voorwaarden

Er bestaat recht op reisaftrek openbaar vervoer als aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan (artikel 3.87 van de Wet IB 2001):

- De afstand van de enkele reis van de woning of verblijfplaats naar een werkplek met het openbaar vervoer is meer dan 10 kilometer (gemeten langs de meest gebruikelijke weg, artikel 3.87, lid 2, van de Wet IB 2001).
- Er wordt minimaal 1 dag per week naar een werkplek gereisd. Er moet binnen een tijdsbestek van 24 uur heen en terug worden gereisd (artikel 3.87, lid 1, van de Wet IB 2001).
- De belastingplichtige wordt geacht in ieder geval minimaal 1 dag per week te reizen als hij in het kalenderjaar op 40 dagen of meer van zijn woning of verblijfplaats naar zijn werkplek reist (artikel 3.87, lid 8, van de Wet IB 2001).

Als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan, moet de belastingplichtige ook in het bezit zijn van een openbaarvervoerverklaring of een reisverklaring (artikel 3.87, lid 9, van de Wet IB 2001). Dit zijn verklaringen dat de belastingplichtige met het openbaar vervoer heeft gereisd. Hieronder volgt een nadere uitleg van deze verklaringen.

Openbaarvervoerverklaring

Een openbaarvervoerverklaring (art. 16, lid 1, van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001) is een verklaring die door de desbetreffende openbaarvervoersonderneming is afgegeven. Als de belastingplichtige met een NS-jaartrajectkaart, een NS-jaarkaart of een OV-chipkaart reist dan is dit gerenseigneerd in [5.1.2i](#)

Let op!

De renseignementen in [5.1.2i](#) zijn niet voldoende voor de beoordeling van de reisaftrek. In [5.1.2i](#) kun je zien dat iemand met OV heeft gereisd, maar het renseignement voldoet niet aan de eisen van een openbaarvervoerverklaring. In [5.1.2i](#) staat niet de route waarvoor de plaatsbewijzen geldig zijn en het tijdvak geldigheid van de plaatsbewijzen. Dit moet je onderzoeken.

Reisverklaring

De reisverklaring (art. 16, lid 2, van de Uitvoeringsregeling Inkomstenbelasting 2001) kan de belastingplichtige aanvragen bij de werkgever. Dit kan gedaan worden als met losse vervoersbewijzen of met een OV-chipkaart wordt gereisd. Op de reisverklaring staat het aantal dagen waarop met het openbaar vervoer wordt gereisd.

Naast het hebben van een reisverklaring geldt het volgende. De verplichting om met plaatsbewijzen de reizen aan te tonen is met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2011 niet meer opgenomen in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001 (zie Staatscourant 2014, 17396). Werknemers kunnen transactieoverzichten van de OV-chipkaart gebruiken als aanvullend bewijs om voor de reisaftrek in aanmerking te komen.

Reiskostenvergoeding

De belastingplichtige moet de ontvangen reiskostenvergoeding voor de met het openbaar vervoer afgelegde reisafstand in mindering brengen op de in aanmerking te nemen reisaftrek (artikel 3.87, lid 3, van de Wet IB 2001). Dit geldt ook als de reiskostenvergoeding onderdeel uitmaakt van een cafetariaregeling.

Bedragen reisaftrek

Het aftrekbare bedrag aan reisaftrek is afhankelijk van de enkele reisafstand en het aantal dagen dat per week wordt gereisd. Het bedrag van de in aanmerking te nemen reisaftrek staat in onderstaande afbeelding (cijfers 2023).

Afstand enkele reis	U reist 4 dagen per week of meer	U reist 3 dagen per week	U reist 2 dagen per week	U reist 1 dag per week
0 km tot 10 km	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
10 km tot 15 km	€ 509	€ 382	€ 255	€ 128
15 km tot 20 km	€ 676	€ 507	€ 338	€ 169
20 km tot 30 km	€ 1.126	€ 845	€ 563	€ 282
30 km tot 40 km	€ 1.396	€ 1.047	€ 698	€ 349
40 km tot 50 km	€ 1.819	€ 1.365	€ 910	€ 455
50 km tot 60 km	€ 2.024	€ 1.518	€ 1.012	€ 506
60 km tot 70 km	€ 2.244	€ 1.683	€ 1.122	€ 561
70 km tot 80 km	€ 2.322	€ 1.742	€ 1.161	€ 581
80 km tot 90 km	€ 2.354	€ 1.766	€ 1.177	€ 589
90 km en meer	€ 2.354	*	*	*

*De reisaftrek is in dit geval € 0,26 per kilometer van de afstand enkele reis maal het aantal dagen dat u in 2023 hebt gereisd. De aftrek is maximaal € 2.354.

Als een deel van het jaar met het openbaar vervoer wordt gereisd, moet je de reisaftrek evenredig berekenen.

Reizen naar verschillende werkplekken

Als de belastingplichtige op dezelfde dag naar verschillende plaatsen van werkzaamheden reist, mogen alleen de reiskosten afgetrokken worden voor de reizen naar de plaats waar de belastingplichtige het meest naartoe reist. Wordt even vaak naar de verschillende plaatsen gereisd, dan gaan we uit van de plaats met de langste reisafstand (artikel 3.87, lid 7, van de Wet IB 2001).

Als de belastingplichtige in 1 week op verschillende dagen naar meerdere werkplekken reist, mag hij voor die plaatsen reiskosten aftrekken volgens de Tabel reisaftrek openbaar vervoer (artikel 3.87, lid 6, van de Wet IB 2001).

Tip

Lees de gezamenlijke standpunten van de kennisgroepen Loonheffing en Inkomstenbelasting algemeen 'Reisaf trek meerdere werkgevers' en 'Reisaf trek vervoer vanwege de werkgever'. Deze standpunten vind je in dit [overzichtsdocument](#) (pagina 18 en 23) van de kennisgroep LH Algemeen.

4.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling

In deze paragraaf vind je de beschrijving van de inhoudelijke beoordeling en behandeling.

4.1.1 Stap 1 tot en met stap 5

Zie de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

4.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico

Allereerst beoordeel je of de aangifte zich leent voor [passend contact](#) met de belastingplichtige. Vervolgens vergelijk je de rubriek van het aandachtsgebied in de aangifte met onze informatie. Controleer ook of informatie van andere belastingjaren van belang is voor de aangifte die je behandelt.

Is het aannemelijk dat de informatie van de belastingplichtige juist is?

Toets dit door middel van onderstaande vragen:

- Is de enkele reisafstand tussen de woning en de werkplek bij 1 of meerdere werkgevers juist aangegeven?
Beoordeel dit met bijvoorbeeld Google Maps.
- Is de periode van reisaf trek juist aangegeven?
Beoordeel dit met de rubriek 'Loon per werkgever' [5.1.2i](#)
- Is de tabel juist toegepast?
- Is de (eventueel) ontvangen reiskostenvergoeding [5.1.2i](#) van 1 of meerdere werkgevers op een juiste wijze in mindering gebracht op de reisaf trek?

Let op!

Is sprake van meerdere werkgevers in één belastingjaar? Vraag in dat geval goed uit waar de reiskostenvergoedingen in [5.1.2i](#) betrekking op hebben. Controleer of deze reiskostenvergoedingen ook daadwerkelijk betrekking hebben op de afgelegde reisafstand met het openbaar vervoer. Blijkt uit de navraag dat de reiskostenvergoeding van werkgever 1 puur betrekking heeft op een vergoeding voor het woon-werkverkeer met eigen vervoer, dan hoeft deze reiskostenvergoeding niet in mindering te worden gebracht op het totaal bedrag van de reisaf trek. Deze vergoeding heeft immers geen betrekking op de afgelegde reisafstand per openbaar vervoer. De belastingplichtige zal voor deze werkgever dan ook geen reisaf trek claimen aangezien hij bij deze werkgever niet met het openbaar vervoer heeft gereisd.

Heeft de reiskostenvergoeding van werkgever 2 wel betrekking op de afgelegde reisafstand met het openbaar vervoer, dan moet deze reiskostenvergoeding wel in mindering worden gebracht op het bedrag van de reisaf trek.

Zie ook het standpunt van de kennisgroep LH inzake reisaf trek bij meerdere werkgevers in dit [overzichtsdocument](#) (pagina 23).

- Is er een openbaarvervoerverklaring? [5.1.2i](#) zie de **Let op!** onder het kopje 'openbaarvervoerverklaring' op pagina 9)

Kunnen alle bovenstaande vragen bevestigend beantwoord worden?

- Ja, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

- Nee en je hebt voldoende informatie, ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee en je hebt onvoldoende informatie, ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Revisierente is de rente die moet worden betaald, omdat (achteraf gezien) ten onrechte bedragen als uitgaven voor inkomensvoorziening zijn afgetrokken of zijn vrijgesteld van belastingheffing. Deze rente compenseert dat. De revisierente wordt berekend over de belastbare afkoopsom of (bij andere schendingen van de lijfrente) de waarde in het economisch verkeer van de aanspraak. De revisierente is geregeld in artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR).

Wanneer is sprake van revisierente?

Revisierente moet onder meer in de volgende situaties worden berekend:

- De belastingplichtige heeft een lijfrente (echt of fictief) afgekocht.
- De belastingplichtige heeft het tegoed op de lijfrenterekening of de waarde van het lijfrentebeleggingsrecht in 1 keer opgenomen.
- De lijfrente voldoet niet meer aan de fiscale voorwaarden.
- De lijfrente werd geschonken, verkocht, beleend of verpand.
- De lijfrente is niet tijdig omgezet of ingegaan (overschrijding van de wettelijke termijn) en er is geen sprake van bijzondere omstandigheden.

Betekenis van 'beleend'

'Beleend' betekent dat de belastingplichtige een lening heeft opgenomen met de lijfrente als onderpand.

In bovengenoemde situaties kunnen uitzonderingen voorkomen. Verderop in de tekst komen deze aan de orde.

Overschrijding van de wettelijke termijn

Zie de 'Handreiking OWT met voorbeeldteksten' voor een uitgebreide toelichting op de 'overschrijding van de wettelijke termijn' en hoe te beoordelen of sprake is van bijzondere omstandigheden. De Handreiking OWT vind je in het onderdeel '[Instructies](#)' van de openbare community van de Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting.

Afkoop

Er kan sprake zijn van een:

- echte afkoop
De lijfrenteovereenkomst wordt beëindigd en in de regel vindt een uitkering in geld plaats waarover loonheffing wordt ingehouden. Afhankelijk van de soort lijfrente, kan bij een afkoop sprake zijn van loon uit vroegere dienstbetrekking en daarnaast van 'negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen'. Er kan dan revisierente verschuldigd zijn.
- fictieve afkoop
Een uitkering heeft dan meestal niet plaatsgevonden. Er is dan iets gebeurd met de lijfrente, wat volgens de wet niet mag, waardoor sprake is van een heffingsmoment in verband met negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Een voorbeeld is de overschrijding van de wettelijke termijn waarbinnen een lijfrente moet worden omgezet of de lijfrente-uitkeringen moeten worden bedongen. Ook dan kan revisierente verschuldigd zijn. Bij een fictieve afkoop wordt geen loonheffing ingehouden.

Hoogte revisierente

De revisierente bedraagt 20% van de waarde in het economisch verkeer. Hierop bestaat een aantal uitzonderingen. In de volgende gevallen is **geen** revisierente verschuldigd:

- De lijfrente is tegen eenmalige premie vóór 1992 afgesloten en daarna voortgezet met behoud van het regime van vóór 1992.
- De lijfrente is tegen periodieke betalingen afgesloten vóór 16 oktober 1990 en daarna voortgezet onder het pre-Brede Herwaarderingsregime (zie de toelichting in [paragraaf 5.1.9](#)).
- Er is sprake van een nettolijfrente. Die valt in box 3. Er wordt daarom niets in box 1 belast en er is geen revisierente verschuldigd.
- Als de belastingplichtige de lijfrente wegens (langdurige) arbeidsongeschiktheid geheel of gedeeltelijk heeft afgekocht en op het moment van afkoop de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt, is slechts revisierente verschuldigd voor zover het gezamenlijke bedrag aan afkopen in dat jaar meer bedraagt dan € 45.722 (2023). Alleen over het meerdere is revisierente verschuldigd. Als het gezamenlijke bedrag aan afkopen hoger is dan € 45.722 (2023), kan onder voorwaarde ook (gedeeltelijk) geen revisierente verschuldigd zijn over het meerdere. Zie hiervoor artikel 3.133, lid 9, onderdeel c van de Wet IB 2001.

Let op!

Afkopen die volgens de verzekeraar voldoen aan de voorwaarden, krijgen van de verzekeraar de loonheffingscode mee van een reguliere lijfrente-uitkering. De Belastingdienst weet dus niet dat dit een afkoop is. Bij afkopen die (mogelijk) niet voldoen aan de voorwaarden wordt code LBT 950 meegeleverd. Daarbij voldoet de verzekeringnemer mogelijk niet aan één van de voorwaarden als opgenomen in artikel 3.133 lid 9 van de Wet IB 2001.

- De afkoop voldoet aan de volgende voorwaarden (regeling 'Afkoop kleine lijfrenten'):
 - de waarde van de lijfrente is in 1 keer uitbetaald **en**
 - de waarde ten tijde van de afkoop van de lijfrente was € 4.898 (2023) of minder (het gaat hier om de bruto afkoopsom, dus zonder rekening te houden met niet-afgetrokken premies) **en**
 - er zijn niet eerder termijnen uitgekeerd uit de lijfrenteovereenkomst

Ook voor de beoordeling of de regeling 'Afkoop kleine lijfrenten' op de afkoopsom van toepassing is, moet de waarde van andere lijfrente(n) die bij dezelfde financiële instelling (verzekeraar, bank, beleggingsonderneming, beheerder van een beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten) liepen én waarvan de uitkeringen nog niet waren ingegaan, worden bijgeteld bij de afkoopsom. Als het totaalbedrag op het moment van afkoop niet meer dan € 4.898 (2023) was, wordt voldaan aan de toets aan het maximumbedrag.

Let op!

De afkoopregeling kleine lijfrenten geldt niet voor een afkoop die plaatsvindt nadat de wettelijke termijn voor het doen ingaan van een lijfrente is overschreden. Bij het overschrijden van die termijn wordt de lijfrente geacht te zijn afgekocht (artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001).

In beginsel houdt de financiële instelling bij de inhouding van loonheffing op een afkoop van een 'kleine' lijfrente rekening met bovengenoemde voorwaarden van de regeling 'Afkoop kleine lijfrenten'.

Tegenbewijsregeling

Als dat voor de belastingplichtige voordeliger is, kun je het percentage aan revisierente matigen op grond van de tegenbewijsregeling. Een formeel verzoek van de belastingplichtige om toepassing van de tegenbewijsregeling is namelijk niet nodig. De tegenbewijsregeling revisierente kan worden toegepast als de lijfrente is afgekocht binnen 10 jaar na 31 december van het jaar waarin de lijfrente is afgesloten. Gebruik het '[Hulpmiddel Revisierente berekenen](#)' om te berekenen of de tegenbewijsregeling voor de belastingplichtige voordeliger is.

Saldomethode en revisierente

Als de belastingplichtige de betaalde premies of stortingen volledig in aftrek heeft gebracht en vervolgens de lijfrente afkoopt, dan is de uitkering volledig belast en wordt over dit bedrag revisierente berekend (zie de uitzonderingen hierboven). Als de belastingplichtige de premies of stortingen **niet** (volledig) heeft afgetrokken en dit per belastingjaar aannemelijk kan maken, kan hij zich beroepen op de saldomethode. Door de saldomethode wordt het belastbare deel van de afkoopsom verminderd met de niet afgetrokken premies of stortingen. De revisierente wordt berekend over dit gewijzigde belastbare bedrag.

De belastingplichtige kan een saldooverklaring bij de Belastingdienst aanvragen. Indien nodig, kun je de belastingplichtige er op wijzen dat hij deze kan aanvragen bij:

Belastingdienst
Afdeling CAP/MIA-IH
Postbus 90121
4800 RA Breda

Als de saldooverklaring is afgegeven vóórdat de financiële instelling tot uitkering is overgegaan en vóórdat de renseignering 5.1.2i naar de Belastingdienst is gedaan, zal deze bij de inhouding van loonheffing op de uitkering in het algemeen al rekening hebben gehouden met de saldomethode. Deze is dus dan al verwerkt in de jaaropgaaf 5.1.2i

De saldomethode kan ook pas tijdens de aanslagregeling aan de orde komen en worden beoordeeld. De belastingplichtige houdt bijvoorbeeld in de aangifte inkomstenbelasting rekening met niet-afgetrokken premies of stortingen:

- door dit bedrag als negatief bedrag te vermelden onder de rubriek waar de uitkering is aangegeven, of
- door het volgens de jaaropgave belaste bedrag te verminderen met de niet-afgetrokken premies en vervolgens dat bedrag in de aangifte te vermelden.

Let op!

Controleer altijd of een saldooverklaring is afgegeven waarmee de financiële instelling in de loonheffingssfeer al rekening heeft kunnen houden bij het doen van de uitkering. Anders wordt mogelijk dubbel rekening gehouden met de saldomethode.

Vraag bij enige twijfel de belastingplichtige om de correspondentie **van de financiële instelling** over de afkoop van de lijfrente. Hieruit kan blijken dat al rekening is gehouden met de saldomethode.

Let op!

De betaalde premies voor een pre-Brede Herwaarderingslijfrente waren/zijn volgens de Wet IB 2001 met ingang van 2001 niet (meer) aftrekbaar. In de regel past de verzekeraar de saldomethode voor die premies dan automatisch toe: voor de met ingang van 2001 betaalde premies wordt voor deze lijfrenten geen saldooverklaring afgegeven.

5.1 Inhoudelijke beoordeling en behandeling

In deze paragraaf vind je de beschrijving van de inhoudelijke beoordeling en behandeling.

5.1.1 Stap 1 tot en met stap 5

Zie de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

5.1.2 Stap 6: Beoordeel het uitgeworpen risico

Allereerst beoordeel je of de aangifte zich leent voor [passend contact](#) met de belastingplichtige. Vervolgens vergelijk je de rubriek van het aandachtsgebied in de aangifte met onze informatie. Controleer ook of informatie van andere belastingjaren van belang is voor de aangifte die je behandelt.

Is het aannemelijk dat de informatie van de belastingplichtige juist is?

- Ja, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee en je hebt voldoende informatie, ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee en je hebt onvoldoende informatie, ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

5.1.3 Stap 6a: Beoordeel of sprake is van een afkoop lijfrenteproduct

1. Raadpleeg [5.1.2i](#) en kijk in het vervolgscherm of een **code 950 – 52% tarief/ a-i** aanwezig is in de rij 'Loonbelastingtabel'. Als dit het geval is, dan is vermoedelijk revisierente verschuldigd.

Begin Tijdvak	01-08
Eind Tijdvak	31-08
Arbeidskorting	0
Loonbelastingtabel	950 - 52%-tarief/a-i
Loonheffingskorting	Nee

Let op!

In het jaaroverzicht in [5.1.2i](#) is de afkoop niet als inkomsten volgens de groene tabel gekenmerkt. Zie bovenstaande afbeelding, waar in de rechterkolom 'Loonbelastingtabel' de aanduiding '**GROEN**' ontbreekt. Hierdoor lijkt het alsof de afkoop in de aangifte in rubriek 12 'Loon of uitkering Ziektewet' opgenomen moet worden. Een afkoop van lijfrente moet echter altijd opgenomen worden in de 'groene tabel' (rubriek 13, 'Afkoopsom die onder loonheffing valt').

Over inkomsten waarover revisierente is verschuldigd, is door de financiële instelling nagenoeg altijd een vast tarief van 52% loonheffing ingehouden.

2. Controleer of informatie beschikbaar is waaruit blijkt dat de belastingplichtige ondanks de code '950 - 52%-tarief/a-i' geen revisierente is verschuldigd. Denk hierbij aan correspondentie over de status van de lijfrente en eventueel toegezonden lijfrenteovereenkomsten.

Is de informatie beschikbaar?

- Ja, ga verder naar stap 6c.
- Nee, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Vraag **bij twijfel** de belastingplichtige om de correspondentie van de financiële instelling omtrent de afkoop.
Het is mogelijk dat de code geen betrekking heeft op een afkoop lijfrente. Zie het volgende voorbeeld:

Begin Tijdstak	01-01	Kantoorcode Inhoudingsplichtige (BvK)	0125
Eind Tijdstak	31-12	Nummer Inkomstenverhouding	0001
Arbeidskorting	0	Loon	45.912
Loonbelastingtabel	950 - 52%-tarief/a-i	Loonheffing	23.875
Loonheffingskorting	Nee	Soort Inkomsten	15 - Andere werknemers
Bedrag Werkgeversheffing ZVW		Ingehouden Bijdrage ZVW	2.595
Code Verzekerde Situatie ZVW	M - Wel verzp/ingehouden bijdrage	Code Reden Geen Bijtelling Auto	0
Gespaard Bedrag Levensloopverlofkorting	0	Waarde Privé Gebruik Auto	0
Toegepast Bedrag Levensloopverlofkorting		Werknemers Bijdrage Privé Gebruik Auto	0
Datum-Tijdstip Bepaling	18-06-2015 18:00:05	Herkomst BSN/sofnummer	UWV
Inkomstenverhouding Onvolledig		Benchegever	UWV

Speciale Aanduiding		Extra Loon Opgeve	
Code	Omschrijving	Bedrag	
			Datum Aanvang Inkomstenverhouding
			Datum Einde Inkomstenverhouding
			Code Risicopremiegroep
			Code Sector OSV
			Indicatie Verzekering WAO
			Indicatie Verzekering WW
			Loon SV
			Basispremie WAO/WVA/WGA
			Gedifferentieer de Premie WGA
			Premie WW AWF Werkgever/Werknemer
			Premie Sectorfonds
			Premie UFO
			Code Aard Arbeidsverhouding
			Aankas Cumulatief Premiesectorfonds

In de rubriek 'Code Aard Arbeidsverhouding' zie je de code '79 - Opting-in regeling' staan. Hieruit kun je opmaken dat het geen afkoop van een lijfrente betreft.

5.1.4 **Stap 6b Bekijk de ingediende aangifte in** 5.1.2f

In Raadplegen 5.1.2f zie je onder rubriek 49 'Revisierente' of de belastingplichtige revisierente heeft aangegeven. Als geen bedrag is opgegeven, dan is de rubriek niet zichtbaar.

49 Revisierente	
Bedrag verschuldigde revisierente	

Let op!

Als je in Raadplegen 5.1.2f de optie 'Alle secties selecteren' aanvinkt, zie je ook de lege rubrieken.

Ga naar [stap 6c](#).

5.1.5 **Stap 6c: Beoordeel de aangegeven afkoopsom**

In 5.1.2f staat onder rubriek 13 'Pensioen, lijfrente of andere uitkering' de aangegeven afkoopsom vermeld bij 'Afkoopsom lijfrente die onder loonheffing valt'.

13 Pensioen, lijfrente of andere uitkering			
	Naam uitkeringsinstantie(s)	Ingehouden loonheffing	Pensioen e.d.
Pensioen, AOW, WAO, bijstand etc. uit vroegere db			
Totaal			
	Naam uitkeringsinstantie(s)/verzekeraar(s)	Ingehouden loonheffing	Afkoopsom
Afkoopsom lijfrente die onder loonheffing valt	NATIONALE NED LEVENSVZERKERI (INCL. SALDMETH. PREMIES 1997-2005	8.276	4.880
		0	0
Totaal		8.276	4.880

1. Kan sprake zijn van de saldomethode bij de aangegeven afkoopsom?

- Ja, uit de aangifte blijkt dat de belastingplichtige zich beroept op de saldomethode (zie schermafbeelding hierboven). Ga verder naar [stap 6d](#).
 - Te weinig informatie beschikbaar? Onderzoek waarom de belastingplichtige de afkoop niet (volledig) heeft aangegeven. Ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#) (zie onderstaande situaties).
 - Nee, ga verder naar [stap 6f](#).
2. Controleer of bij de belastingplichtige de saldomethode van toepassing is. Is de saldomethode van toepassing?
- Ja, ga naar [stap 6d](#).
 - Nee, neem de afkoop op in rubriek 13 'Pensioen, lijfrente of andere uitkering', subrubriek 'Afkoopsom lijfrente die onder loonheffing valt'. Beoordeel de revisierente in [stap 6f](#) en ga vervolgens verder met stap 7b in de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

5.1.6

Stap 6d: Beoordeel de saldomethode

De bewijslast voor de toepassing van de saldomethode ligt bij de belastingplichtige. Deze moet aannemelijk maken dat sprake is van een saldomethode (premies of stortingen wel betaald, maar niet in aftrek gebracht). Als het nodig is, kunnen wij aan de hand van onze contra-informatie [5.1.2i](#) [5.1.2i](#) en [5.1.2i](#) met de belastingplichtige meedenken. Mogelijk is al een saldoverklaring verstrekt aan de belastingplichtige, raadpleeg daarom hiervoor altijd [5.1.2i](#) [5.1.2i](#) en (indien van toepassing) [5.1.2i](#)

Let op!

Als er al een of meer saldoverklaringen zijn afgegeven, kun je de gegevens die hierop staan gebruiken voor de bepaling van de niet afgetrokken premies voor de jaren waarop de saldoverklaring(en) ziet/zien. Het hieronder weergegeven stappenschema kan dan **voor die jaren** worden overgeslagen. Maar voorkom dat de saldomethode dubbel wordt toegepast. Controleer daarom altijd of de financiële instelling al in de loonheffingssfeer rekening heeft gehouden met de betreffende saldoverklaring bij het doen van de uitkering.

1. Controleer in [5.1.2i](#) en/of [5.1.2i](#) hoeveel de belastingplichtige de afgelopen jaren aan lijfrentepremies of stortingen heeft betaald. Je kunt in [5.1.2i](#) de betaalde premies vanaf belastingjaar 1998 raadplegen.

Let op!

Houd er rekening mee dat [5.1.2i](#) in de beginjaren verre van volledig gevuld is met premie-renseignementen.

Gaat het om een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht (met ingang van 2008 ingevoerd)? Kijk dan in [5.1.2i](#) in de rubriek 'Eig won/lijfr sp.' De inleg is gerenseigneerd met de code 'INLG'.

Zie de [Openbare Community Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting](#) voor een overzicht van (en toelichting op) de codes van de premie- en inlegrenseignementen in [5.1.2i](#) en met betrekking tot de premie-renseignementen met ingang van 2017 in [5.1.2i](#) (tabblad 'Renseignementen'):

- Voor de premie- en inlegrenseignementen jaren tot en met 2009 (INP1 en INP2) zie paragraaf 5.3.2. van de Instructie codes levensverzekeringen 2001 (t/m 2009) van 31 januari 2003 op de [Openbare Community Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting](#)

- Voor de premie- en inlegrenseignementen jaren vanaf 2010 zie paragrafen 5.13 (PRLV), 5.14 (PRLT), 5.15 (PRMV), 5.16 (PRMT) en 6.1 (INLG) van de Handreiking Fiscale Behandeling Renseignementen IB 2012 (sept. 2014) op de [Openbare Community Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting](#)
- Voor de premie- en inlegrenseignementen jaren vanaf 2015 zie paragrafen 5.13 (PRLV), 5.14 (PRLT), 5.15 (PRMV), 5.16 (PRMT) en 6.1 (INLG) van de Handreiking Fiscale Behandeling Renseignementen IB 2015 (december 2016) op de [Openbare Community Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting](#)
- Voor de premie- en inlegrenseignementen jaren vanaf 2019 zie paragrafen 5.11 (PRLV), 5.12 (PRLT), 5.13 (PRMV), 5.15 (PRMT) en 6.1 (INLG) van de Handreiking Fiscale Behandeling Renseignementen IB 2021 (april 2023) op de [Openbare Community Kennisgroep Verzekeringsproducten en Assurantiebelasting](#)

Als een verzekeraar een eerder ingediend renseignement wil corrigeren of intrekken, dan dient hij hiervoor met ingang van 2017 een nieuw renseignement in met de juiste gegevens of een bericht van intrekking van het eerdere renseignement. Zie paragraaf 2.2 van de Handreiking Fiscale Behandeling Renseignementen IB 2021 (april 2023).

Let op!

Als de code eindigt met de letter 'T', vraag dan altijd de betalingsbewijzen van de premies op.

- Controleer in [5.1.2i](#) in rubriek 26 'Betaalde premies voor inkomensvoorzieningen' of de belastingplichtige de premies heeft afgetrokken. Je kunt de aangifte in [5.1.2i](#) tot belastingjaar 2010 raadplegen. Vanaf 2021 vervalt elk jaar het oudste jaar uit het archief van [5.1.2i](#). De bewaartermijn is maximaal 14 jaar. Voor de oudere jaren die je niet kunt inzien geldt dat de belastingplichtige zelf aannemelijk moet maken dat de betaalde premies niet zijn afgetrokken. De belastingplichtige kan hiervoor bijvoorbeeld kopieën van de aangiften en aanslagen van de betreffende jaren toezenden.

26 Betaalde premies voor inkomensvoorzieningen			
Bet bedr lijfrenteverz e.d. bij gebruik jaarruimte			
Bet bedr lijfrenteverz e.d. bij gebruik reserv.ruimte			
Afname FOR (geen staking)			
Afname FOR (stakingswinst)			
Stakingswinst excl afname FOR			
Premies lijfrenten tbv invalide (klein)kinderen			
Premies arbeidsongeschiktheidsverzekeringen			
Totaal uitgaven voor inkomensvoorzieningen			
Bedrag premies volgend jaar in aanmerking genomen			
	Naam verzekeraar / financiële instelling	Polisnummer / rekeningnummer	Bedrag
Toelichting premies lijfrente			
Totaal			

Let op!

Tot en met 2003 kon men de premies die men betaalde in de eerste 6 maanden van een kalenderjaar terugwentelen naar de aangifte inkomstenbelasting van het voorafgaande jaar.

Van 2004 tot en met 2011 kon men de premie die men betaalde in de eerste 3 maanden van een kalenderjaar terugwentelen naar de aangifte inkomstenbelasting van het voorafgaande jaar. Voor het laatst konden dus de tot april 2011 betaalde premies in aftrek worden gebracht in de aangifte inkomstenbelasting 2010. Met ingang van belastingjaar 2011 kan geen sprake meer zijn terugwenteling van premies die in de eerste 3 maanden van het volgende jaar zijn betaald.

Let hier op bij het controleren of de premie daadwerkelijk in een aangifte in aftrek is gebracht.

De terugwentelingstermijn van 6 maanden bij de omzetting van stakingswinst of de fiscale oudedagsreserve in een lijfrente is overigens niet komen te vervallen.

Als de belastingplichtige de betaalde premie niet in aftrek heeft gebracht, komt hij in aanmerking voor de saldomethode.

Beoordeling saldomethode

Komt de belastingplichtige in aanmerking voor de saldomethode?

- Ja, ga naar stap 6e.
- Te weinig informatie beschikbaar: ga naar stap 8 [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee: ga naar stap 6f.

Te raadplegen stukken

Om te beoordelen of de saldomethode van toepassing is, kun je de volgende gegevens raadplegen/opvragen:

- [5.1.2i](#) en [5.1.2i](#)
- Als er geen gegevens in [5.1.2i](#) of [5.1.2i](#) staan: de jaaropgave en/of de bankafschriften per lijfrenteovereenkomst van de betaalde premies of stortingen.
- De aangiften van de jaren waaruit blijkt of de premies of stortingen wel of niet in aftrek zijn gebracht.

5.1.7**Stap 6e: Bereken de saldomethode**

In de aangifte moet het bedrag van de uitkering verminderd worden met de niet afgetrokken premies of stortingen. Dit bedrag moet je verwerken in de rubriek 13 'Pensioen, lijfrente of andere uitkering', subrubriek 'Afkoopsom lijfrente die onder loonheffing valt'. Houd rekening met de onderstaande maximumbedragen. Beoordeel de revisierente in [stap 6f](#).

Maximum vanaf 2010

Bij het berekenen van de belasting over de uitkeringen of afkoopsom wordt rekening gehouden met een maximum van € 2.269 per jaar aan niet afgetrokken premies of stortingen. Dit geldt voor de betaalde premies en stortingen vanaf 2010.

Voor lijfrenten die zijn afgesloten vóór 14 september 1999 geldt dit maximale bedrag per lijfrenteverzekerings. Voor lijfrenteverzekerings die zijn gesloten na 13 september 1999 geldt dit maximale bedrag per belastingplichtige.

Maximum 2009 en eerder

Voor de premies of stortingen die de belastingplichtige in 2009 of eerder heeft betaald, geldt voor het berekenen van de belasting over de uitkeringen of afkoopsom géén jaarlijks maximum aan niet afgetrokken premies of stortingen.

Bij de berekening wordt dan uitgegaan van het totaalbedrag van de niet afgetrokken premies of storting.

5.1.8 **Stap 6f: Beoordeel de kleine afkoop**

Bij een zogenoemde kleine afkoop van de lijfrente is de belastingplichtige geen revisierente verschuldigd. De belastingplichtige moet aan **alle** van de volgende **vier voorwaarden** voldoen om in aanmerking te komen voor de kleine afkoopregeling:

- De afkoopwaarde is maximaal € 4.898 (in 2023).

Let op!

Als de saldomethode van toepassing is en het belaste bedrag van de afkoopsom alleen hierdoor maximaal € 4.898 (in 2023) bedraagt, dan is wel revisierente verschuldigd. Het gaat namelijk om de bruto afkoopsom zonder toepassing van de saldomethode.

- De waarde van de lijfrente wordt in 1 keer uitbetaald.
- Er zijn niet eerder termijnen uitgekeerd uit de lijfrenteovereenkomst **en**
- Op het moment van afkoop liepen er **geen** andere lijfrenten bij dezelfde financiële instelling (verzekeraar, bank, beleggingsonderneming, beheerder van een beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten) waarvan de uitkeringen nog niet waren ingegaan en die, tezamen met de waarde van de afgekochte lijfrente, een totaalwaarde van € 4.898 (in 2023) te boven gingen.

Beoordeel of de kleine afkoopregeling van toepassing is op het afgekochte lijfrenteproduct.

- Ja, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Te weinig informatie beschikbaar: ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee, ga naar stap 6g.

5.1.9 **Stap 6g: Beoordeel pre-Brede Herwaardering**

Er is geen revisierente verschuldigd als de lijfrente valt onder het regime pre-Brede Herwaardering. Dit zijn lijfrenten tegen eenmalige betaling die zijn afgesloten vóór 1992 en zijn voortgezet met behoud van het regime van vóór 1992. Daarnaast betreft het lijfrenten tegen periodieke premiebetaling die zijn gesloten vóór 16 oktober 1990 en zijn voortgezet met behoud van het regime pre-Brede Herwaardering. De premies voor een pre-Brede Herwaardering-lijfrente zijn en worden nooit in ^{5.1.2i} (of ^{5.1.2i}) gerenseigneerd.

Let op!

Is deze lijfrente aangepast aan de voorwaarden voor premieaftrek onder de Wet IB 2001? Dan is het oude regime (gedeeltelijk) verloren gegaan. Als het aangepaste deel van de lijfrente afgekocht wordt, is over de afkoopsom van dat deel wél revisierente verschuldigd.

Is op het afgekochte lijfrenteproduct het regime pre-Brede Herwaardering van toepassing?

- Ja: ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Te weinig informatie beschikbaar: ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee: ga naar [stap 6h](#).

Te raadplegen stukken

Om te beoordelen of de lijfrente onder het regime pre-Brede Herwaardering valt, kun je de volgende stukken gebruiken:

- de originele polis(sen) van de lijfrenteverzekering(en) inclusief (aanvullende) voorwaarden en clausulebladen.

5.1.10 *Stap 6h: Beoordeel tegenbewijsregeling*

Als de lijfrente is afgekocht binnen 10 jaar na 31 december van het jaar waarin de polis is afgesloten, dan kan - als dat voor de belastingplichtige voordeliger is - het percentage aan revisierente worden gematigd op grond van de tegenbewijsregeling.

In artikel 30i, derde lid van de AWR staat dat **op verzoek** van de belastingplichtige de tegenbewijsregeling kan worden toegepast. Dit verzoek hoeft hij niet apart in te dienen. Als hij de revisierente in zijn aangifte inkomstenbelasting met toepassing van de tegenbewijsregeling op een lager bedrag dan 20% van de afkoopwaarde heeft gesteld, wordt dit gelijk gesteld met een verzoek om toepassing van die regeling. Overigens mag ook tijdens de behandeling van de aangifte het bedrag van de revisierente worden berekend met toepassing van die regeling als dat voor de belastingplichtige voordeliger is.

Een voorbeeld van de tegenbewijsregeling vind je in bijlage 1.

Is op het afgekochte lijfrenteproduct de tegenbewijsregeling van toepassing?

- Ja: ga naar stap 7 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Te weinig informatie beschikbaar: ga naar stap 8 van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee: ga naar stap 6i.

Gebruik voor het berekenen van de revisierente de [Rekenhulp revisierente](#) op de internetsite van de Belastingdienst.

5.1.11 *Stap 6i: Percentage revisierente*

Is ten opzichte van de bruto-uitkering 20% aan revisierente aangegeven?

- Ja, ga naar stap 7a van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).
- Nee, ga naar stap 7b van de [Generieke werkinstructie aanslagregeling](#).

Let op!

Als de belastingplichtige in aanmerking komt voor de saldomethode moet je als uitgangspunt voor de revisierente het bedrag nemen dat aangegeven moet worden in rubriek 13 'Pensioen, lijfrente of andere uitkering', subrubriek 'Afkoopsom lijfrente die onder loonheffing valt' (afkoopwaarde minus de saldomethode).

Bijlage 1: Voorbeeld van de tegenbewijsregeling

In het volgende voorbeeld (belastingjaar 2023) is de tegenbewijsregeling toegepast.

- Stel dat er in ^{5.1.21} een afkoopsom van Nationale Nederlanden bekend is van € 16.768. Hierop moet een bedrag van € 8.720 aan loonheffing (52%) ingehouden worden. Bij deze afkoop hoort een bedrag van € 3.353 voor de revisierente als het percentage van 20% van toepassing is. Als de polis is afgesloten in of na 2013 kan de tegenbewijsregeling toegepast worden.
- Voor het berekenen van de revisierente bij de tegenbewijsregeling gebruik je het [Hulpmiddel revisierente berekenen](#) op de website van de Belastingdienst. Hierbij vul je de vragen in die worden gesteld.

Belastingplichtige heeft in 2013 voor deze lijfrente een koopsom betaald van € 15.000 en die in aftrek gebracht in zijn aangifte inkomstenbelasting 2013. Uit het hulpmiddel blijkt dat de revisierente € 2.850 bedraagt.

Rekenhulp:

Bereken de revisierente over uw afkoopsom

In welk jaar hebt u uw lijfrente afgekocht? [?]

Let op!

Hebt u meerdere lijfrenten afgekocht? Dan moet u dit hulpmiddel voor iedere lijfrente afzonderlijk invullen.

2023

Wat is het bedrag van de afkoopsom waarover u inkomstenbelasting moet betalen? [?]

€ 16.768

In welk jaar hebt u de lijfrente, lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht afgesloten? [?]

2013

Is de afgekochte lijfrente, lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht een voortzetting van een in een eerder jaar afgesloten lijfrente? [?]

☐ Ja ☒ Nee

Voor u geldt de tegenbewijsregeling

Uw afgekochte lijfrente, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht is afgesloten na 31 december 2012, 10 kalenderjaren of minder vóór het jaar van afkoop. Daarom is een andere berekening van de verschuldigde revisierente mogelijk. Dit is de tegenbewijsregeling. Deze kan voor u voordeliger zijn. Bij het berekenen van de revisierente houdt dit hulpmiddel rekening met de tegenbewijsregeling. De uitkomst is het voor u meest voordelige bedrag.

Let op!

Hebt u meerdere lijfrenten afgekocht? Dan moet u dit hulpmiddel voor iedere afgekochte lijfrente apart invullen. Voor iedere lijfrente geldt deze regeling apart.

Vul hier per jaar het bedrag in van de premies of gestorte bedragen die u hebt afgetrokken. [?](#)

2013	15.000
2014	
2015	
2016	
2017	
2018	
2019	
2020	
2021	
2022	
2023	

Toon resultaten

Resultaat

Voor u is de tegenbewijsregeling voordelig

U moet € 2.850 revisierente betalen.

Toelichting

U ziet het bedrag dat u aan revisierente moet betalen omdat u uw lijfrente, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht hebt afgekocht. De met dit hulpmiddel berekende revisierente geldt alleen als u de juiste gegevens hebt ingevuld.

Bij de berekening van de revisierente houdt dit hulpmiddel rekening met premies die u niet of gedeeltelijk hebt afgetrokken. Waarschijnlijk is de berekende revisierente volgens de tegenbewijsregeling voor u voordeliger.

Vul het berekende bedrag in uw aangifte in bij 'Verschuldigde revisierente'.

Let op!

Wilt u dit resultaat bewaren? Druk deze pagina dan af voordat u afsluit. Zodra u het hulpmiddel afsluit, gaan de gegevens die u hebt ingevuld (en de berekening) verloren. Stuur het resultaat niet mee met uw aangifte, maar bewaar het voor als wij erom vragen.